

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Jaktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben üzv. Kirehner-né felvételi és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvehetők.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 ft. 25 kr. — Félévre 2 ft. 50 kr. — Ég-sz. évre 5 ft.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjéssy Lajos**

Kiadó-hivatal: Kirehner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felzárólamások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítottatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt-térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

2. évfolyam.

Vasárnap 1893. évi szeptember 10-én

37. szám.

Versecz-kubini h. é. vasut.

A versecz-kubini h. é. vasut érdekelt-sége, a Károlyfalván tartott értekezlet hatá-rozata folytán a következő emlékiratot in-tézte Lukács kereskedelmi Miniszterhez:

Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Kegyelmes Urunk!

Hálás köszönettel vettük Nagyméltóságod-nak a versecz-kubini vasut ügyében f. é. július 6-án az illető törvényhatóságokhoz 47391. szám alatt intézett leiratát, melyben Nagyméltóságod ismételtlen kifejezést ad azon álláspontjának, mely szerint e vasutat óhajtja s annak létre-jöttét készséggel támogatja s ha a pénzbeszerzés tekintetében minden kérdés tisztá-va lesz, — számszerűleg is megjelölendi az állami hozzájárulás összegét. E szerint kétség-telen az, hogy — ambar egyrészt Nagymélto-ságod ily irányu felfogása a legnagyobb bizto-sítéka úgyünk végsikerének — úgy másrészt mégis azon feltételek, melyektől az államsegély függeni látszik, — az úgy végmegoldását telje-sen bizonytalan — s oly hosszú időhöz kötik, hogy mi nem titkolható hazafias aggodalommal nézünk jövőnk elé s magunk és az általunk kép-viselét közügy érdekében elodazhatlan kötele-ségünknek tartjuk, Nagyméltóságod elé járulva — egyrészt feltárni aggodalmainkat, másrészt tisztelettel javaslatba hozni oly megoldási mó-dozatot, a mely az állami pénzügyek jelen ál-lásában possibiliis, s viszont nekünk lehetővé tegeye úgyünknek még az idén való véglebonyo-lítást.

Mi ugyanis — miután a közigazgatási be-jarás még a m. év november havában s az en-gedélyezési tárgyalás még f. é. márczius hóban megtartott s nagyobb jelentőségű controvers kérdések sehohsem merültek föl, — azon re-ményt táplálunk, hogy immár csak az állam hozzájárulása hiányozván, s az e czimen igé-

nyelt összeg épen nem lévén exorbitans, mi ezt meg is fogjuk kapni s a törvényhozás még a nyári szünet előtt azon helyzetben lesz, hogy a végleges építési engedélyt tartalmazó törvény-javaslatot megszavazhatja, mely esetben aztán az aratás befejezte után az építés azonnal meg-kezdhető lett volna. Sajnos, ez be nem követ-kezett, mert a nagymélt. földmívelésügyi mi-niszter úrnál hónapokon át feküdt ügyünk, míg végre az általa kezelt állami birtokok czimén 25000 frtnyi minimális hozzájárulást is oly idő-ben — csak júniusban — adta meg, a midőn mar a törvényhozás nyári szünete megkezdőd-véu — Nagyméltóságodnak már legjobb akara-tával sem lett volna lehetséges az úgynek tör-vényhozási lebonyolítását eszközölni. Azonban felmaradt még s ma is fenn van még lehetősége annak, hogy az építés az idén megkezdhető legyen — s ez lenne: Nagyméltóságod részéről az állami hozzájárulás megadása, az engedély-sek részéről a cautio letétele, a végleges épi-tési tervek bemutatása s ezek alapján aztán is-mét Nagyméltóságod részéről az ideiglenes ki-tűzési engedély kiadása s a végleges építési en-gedély iranti törvényjavaslatnak a törvényhozás elé lendő terjesztése.

E programponctok közül az engedély-sekre tartozóknak — tudomásunk szerint ezek meg is feleltek, a mennyiben az előmunkálato-kat teljesen s correcte bevégezték úgy, hogy ezek az engedélyezési tárgyaláson kifogás nél-kül fogadtattak el s ezek alapján — mint ezt Nagyméltóságod is constatalja — a továbbiak közös egyetértéssel hozattak Nagyméltóságod szakkezegei által javaslatba; — ugyancsak az engedélyesek biztosítottak a cautiohoz szüksé-ges összeget úgy, hogy ez Nagyméltóságod fel-hívására bármikor is letéhető s az által a finan-czirozás és építési kiadása biztosítható lesz; — most pedig közegyeinkben a vonal végleges ki-tűzését s kapcsolatosan a kiviteli részletes ter-vek kidolgozását eszközlik — hogy t. i. az épi-tés azonnali megkezdésének semmiféle akadályá

ne legyen; — s a végleges építési vagyis kivi-teli részlettervek még szeptemberben bemutat-hassanak; — egyszóval magunk és engedélye-seink részéről minden lehető megtétetvén nem tehetünk egyebet, mint ismételtlen kérni Nagy-méltóságod, hogy tehát nagybecsü elhatározását a hozzájárulás kérdésében — a törzsrészvény-tőke 35% áig kiegészítőleg, mert ez a helyzet kulesa — mielőbb meghozni s ezáltal a most e miatt megakadva levő ügynek továbbfejlőd-ését lehetővé tenni méltóztassék. E kérésünk ta-mogatására ugyszólván foloslegesnek is véljük ismert érveinket előadni, mert ezeket Nagymél-tóságod is elismerőleg méltányolja akkor, midőn ismételtlen kijelenti, hogy vasutunkat óhajtja. — Kétségtelenül oly országos érdekű szempontok-ból is, melyek közül mi ezuttal csak a követ-kezőkre utalunk, u. m.:

Mi — helyi érdekelttség — évek hosszú sora óta tisztában voltunk azzal, hogy e vasut egy a mi helyi prosperálásunk, mint általános állami szempontoknál fogva is kiépítendő, mert bizonyos az, hogy:

1) majd félmillió hold termékeny földte-rületre terjedő — s 13 nagy város és község-ben százezer léleknel többet számláló érdekelt-ség az állandó s biztos közlekedés ezen eszkö-zét tovább nem nélkülözheti; (vannak község-gek, hol a hatóságilag engedélyezett ipartelepek száma a 60-at felulhaladja s e számok az ipari és kereskedelmi vállalatok, czégek folyton szaporodnak); — ám elég hosszú ideig nélkülöz-tük eddig is azért, mert — a mint nekünk mindig mondatott — a m. állam vasuti politi-kája nem engedte és nem engedhette meg az osztrák-magyar államvasutársasagnak azt, hogy a délvidék e legtermékenyebb szegletét a maga javára foglalja le; — mar pedig az osztrák-magyar államvasut-társulat szerette volna ezt a vonalat kiépíteni s valószínű, hogy ezt, — ha megengedtetik vala — a mint saját temesvar-verseczi vonalának integrans részét — régen, orommal, akar egészen saját erejéből is — a

Tárca.

A tanítókisasszony regénye.

Irta **Perjéssy Lajos.**
(Folytatás)

A sajtóbátori asszonyok, a kávézás közben mindinkább tübbe jöttek, annak a hitelt érdemlő hírek hallatára, hogy a doktorprókátor csakugyan valahonnan, más helyről hoz feleséget.

— A doktorné különösen indignálódott!

— Csunya dolog biz az lelkeim! Mennyit járt hozzánk, a leányaim elszalasztottak miattá másokat. Valami érdekháasság lesz az. A dzsentrí kevély, a dzsentrí bár pusztul de — oda ugyan hiába kapaszkodott volna.

— Nem gondolnám! — szólt bele a postames-terné, kinek vizitkártyám kettős előnév diszelgett, s éppen ez okból az, „úri dolgok“ ügyében szak-értőként szerepelt.

— A kis szilvasi Szilvássyak, a hangonyi Dobrák . . . bizony bizony odaadták volna a leányaikat . . . !

— No már édes engedj meg, de az én Mal-csimnak többször tette a szépet . . .

— Bizony még összepöröltök asszonyok! pe-dig kirepült az arany, stiglincz — ne bolondozza-tok. Pompás, kedves szeretreméltó, arcot kell esi-nálni a dologhoz! Az lesz a legjobb tromf. —

Hadd lássák, hogy mi nem kötjük senkire a leá-nyainkat. Gratulálni kell asszonyok, de szörnyen, de mindenfelé — legkiváltképen a nagytiszteletűék-nél. (Ki tudja mire lesz az jó.) Vezérigazgató az öreg úr a banknál. Csak az ő szava dönt. Csak az történik, a mit ő akar. Legyünk simák asszonyok, mint a kigyók.

— Most még felnyithattam a kilincset — ugy-e édes apám — e szavakkal lépett be Csongori a nagytiszteletű úr elé.

— Kinyithattad fiam! Mit akarsz? — Mit kívánsz?

— Legyen könyörületes édes apám! Megtet-tem, megkértem, elveszem — ne adjunk okot a mende-monda csinálásra. Adja reánk áldását!

— Nem adom fiam! Érettebb vagyok mint te, baj lesz belőle!

— Hát édes jó anyám?

— Fiam! — nekem nincs szavam, mikor apád beszél!

— Édes anyád éppen azon a véleményen van, mint én! (Vettem észre, hogy köny szökik azokba a jóságos szemekbe).

— Dispenzációt fogok kérni, adja ki édes apám azokat a szükséges dolgokat.

— Hiszen ki is hirdetem a tekintetes urat ha hogy kívánja

Már ekkor villogott mind a két Csongori szeme.

— A törvény és jog szerint köve . . . . !

— Elég tekintetes úr. Kérem keresztlevelét, a menyasszonyát, és katonai elbocsátó levelét . .

— Meg lesz kérem, — a keresztlevelém ke-gyeskedjök kiállítani, itt a bélyeg, s 1 frt. taksa. A nagytiszteletű asszony oda borult először az esperes kebelére, „de édes apókám!“

— Hagyj most bennünket anyóka — hivata-los dolog!

— De édes fiam! Mit cselekesztek!

— En nem, édes anyám!

A nagytiszteletű asszony zokogva vonult ki a szobából.

— És te így mersz dacoskodni — te . . . te kölyök!

— Kérem nagytiszteletű úr, ne feledkezzék el magáról — én Dr. Csongory Dezső köz- és vál-tóügyvéd, bejegyzett kamarai tag, s a sajtó-bátori református egyház gondnoka vagyok.

— Mars ki, különben kilöklek!

Reszkette, izgatottan állott fia előtt a nagy-termetű férfi és heroikus muzdulattal mutatott az ajtó felé!

— És én édes apám, mikor megragadsz — megfogom csókolni a kezedet!

— Indulj — te képmutató!

— Megyek!

Harmadnapon a nagytiszteletű úr a prediká-ció végén érczes hangon hirdette ki az ősi templom-

mi hozzájárulásunk nélkül kiépítette volna; — mi tehát kétszeresen lettünk a m. állam vasuti politikájának áldozatai; t. i. egyrészt mindaddig el vagyunk esve a vasutól — és másrészt ezen előzmények után kénytelenek voltunk az ügyet magunk venni kezünkbe — s tetemes hozzájárulási összegek vagyis áldozatok terhét vállalni magunkra azért, hogy a vasutnak most már legalább vicinális alapokon való kiépítését biztosítsuk; most már, midőn az osztrák-magyar államvasut megváltása folytán a jelzett önvédelmi prohibitív politika jogosultsága megszűnt, sőt ma már a kizárólag magyar államvasuti vonal fejlesztése, táplálása egyenest állami érdeket képez.

II. Bizonyára tekintetbe vette Nagyméltóságod többször hivatolt rokonszenves kijelentésénél azon körülményt is, hogy ezen vic. vasuti helyi érdekeltéknél túlyomó nagy része a felosztott határvidékhez tartozott, onnan lépett a közelmúltban a magyar állami alkotmányos élet körébe, azóta — mint ilyen — bár igen megterhelve, de zúgolódás nélkül vesz részt minden közteherben, — az állami élet specifikus jótéteményeiben azonban — ily nagyobb szabású kulturintézmények formájában mindaddig nem részesült, s ez lesz az első vasut, melyben őt az alkotmányos magyar állam — habár önerejének hozzájárulásával is — részesíti. Hálás is lesz ezért a nép, mely ha nem is nagy terjedelmű, de termékeny talaját vasszorgalommal műveli s az itt indicalva levő iparágak: a dísnóhizálás stb. nagyobb üzésével specifice van hivatva és jogosítva a vasuti kötelekbe leendő bevonásra; s ha netán — a mit feltenni is hazafiatalanságnak tartunk — ettől még most is, midőn e czéla jelentékeny áldozatait is örömmel hozza meg — elüttették: nem lenne csodálandó, ha szívet keserűség töltene el — s sokaknak lelkébe a bizalmatlanság és csüggettség érzete fészkelné be magát azon odaadó, önfeláldozó ragaszkodás helyett, a mivel ma a magyar állam eszméjén s ennek reája is kiterjesztetni remélt kulturmisszióján csügg.

III.) De ezen, a mi saját localis érdekeink körén messze túl menő nagyfontosságú országos, állami érdekek is parancsolólag állítják előtérbe ezen vasut kiépítésének szükségét, — és ugyan ilyenek:

1) a) már érintett közpolitikai szempont, hogy t. i. ezen nyelvben kevésbbé, de érzésében teljesen hű, magyar állampolgárok jogosult aspiratiójának teljesítése által ez állam elégedett lakóinak száma szaporítható, széttephetlen kötelek által csatoltassék a hazához, — ne kergettesék a resignatio, a kétségbeesés karjaiba, sőt ellenkezőleg: jogos kérelme teljesítése által vonassék el malcontents izgatások alól a talaj!

ban: Jelentetik a híveknek, — „Alpári és Otrókocsi Csongori Dezső sajtó-bátori köz- és váltó ügyvéd, egyházunk érdemes gondnoka — Csongori Bálint és Serkei Simonyi Emilia fiok — Tóth Máriával, néhai Tóth Pál és Iglai Teréz hajadon leányokkal első ízben hirdettettek.“

Az első padokban ülő úri népség, mialatt a nagy tiszteletű úr lejött a kathedrától, s mialatt a fiatal tanító úr a choruson nyakon vágott két, — három gatyás gyereket, mert nem huzták a szíjjakat, s az orgona nem adott hangot — a feltűnő kínos csendben oda sugta jobbra balra: „a tanító-kisasszony!“

Bizonyos izgatottság vett erőt a hívők egész seregén.

A fésűs, öreg parasztok, a presbiterek komolyan vették a dolgot, nem lökdösték egymást oldalba, mint a virágokat szagolgató leányok, vagy némén asszonyok, a hátulsó, homályban álló székeken; — a vagy a legények a karzaton.

A nagy tiszteletű asszony, az elkülönített székben, a kis illus dereka köré fonta karját — öröm könnyeket is hullatott — de nyugodt maradt, mert észrevette hogy két éles szem vizsgálja, — a nagy tiszteletű ur szeméi. És ezek a szemek, azzal a megfélemlítő nyugodtsággal azt parancsolták: Ne légy gyenge — te asszony. Légy erős, mint én vagyok!

A mi dolgunkhoz nincs senkinek semmi köze. Ha bánk, ha fáj valami — temesd el, rejtisd el saját kebledben.

Légy példaadó, légy mustra az emberek között.

A templom kerítés terebélyes hársai alatt ott maradt a közönséges népség. A vén parasztek sorra járultak a kilépő nagy tiszteletű ur elé. Kalap levéve, becsületos munkában megkérgezedett kezeit előre nyujtva mondták el őszinte jó kívánásaikat.

— Adjá rá a jó Isten, — áldását!

(Folytatása következik)

b.) állami és nemzetközi tekintetek s nagy stratégiai érdekek tüntetik fel kívánatosnak hazánknak összeköttetését a szomszédos szerb állammal, melynek legtermékenyebb s iparilag, közgazdaságilag legfejlettebb része: a Morava völgye gazdag bányáival, fejlett mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari telepeivel és főhadászati vonalával — a szerb kir. államvasutak morava-völgyi vonala-és végállomásával, a Duna túl partján közvetlen szemben fekszik a mi vasutunk tervezett Kubin-dunaparti végállomásával, — melynek aztán ekkép állandó közlekedési összekapcsolásuk inentul csak rövid idő kérdése leend.

2.) Ezen állampolitikai szempontok mellett kétségtelen fontossággal bírnak még azon momentumok, melyek ezen vasut kiépítését a magyar állam, mint gazdálkodó alany szempontjából — tehát még merev kincstár szempontokból is indokodják, — ugyanis:

a.) a m. kir. államvasutak délvidéki hálózata, jelesül annak temesvár-versecezi vonata szükségkép és mielőbb kiegészítendő — akár vicinális. akár állami erővel — akkép, hogy ezen a végponton, a hol Szerbiával correspondálhat a Dunáig építették ki s vezették le — mert a báziaszi vonat egyrészt a változott viszonyok, másrészt azon eredeti hibája folytán, hogy vele szemben a szerb parton nincs — és a topographiai nehézségek: az ottani kopán sziklatömegek s lakatlan szerb partvidék miatt nem is lehet correspondens közlekedés, — nem felelhet meg többé hivatásának; — csonkaságánál fogva a m. kir. államvasutak ottani fejlődése, — a mint ezt a statisztika igazolja is — el és be van zárva; — holott ezen vic. vasutnak várható nagy forgalma által a m. államvasutak egyik legjelentékenyebb tápvonalukat és internationalis kiegészítésüket nyerendik — vic. erővel! a mi eddig ugyszólván példa és előzmény nélkül áll! . . .

b.) Am ugyanitt van a m. államvasutaknak dunai hajórája is, melyre nézve Nagyméltóságod már kegyeskedett ki is jelenteni, hogy a Szerbiával való összekötő forgalom helyi közvetítést kész leend reá ruházni: ebbeli működésével közvetlenül és közvetve nagy aranyú fejlődését idézendő elő a személy- és áruforgalomnak, ugy egyenes, mint transito-relatiókban.

c.) Az üzleti kezelést is a m. államvasutakra fogván ruházni — ez is arra nézve új jogdelmi forrást képez, s kétségtelen, hogy mindezeknek hozadéka: a m. államvasutaknak varható forgalmi többlete bizonyára fényes kamatoztatását fogja adni azon csekély tőkének, melylyel az állam a törzsrészvénytökhöz járulni fog.

d.) De a legkiválóbb figyelmet érdemi államgazdasági szempontból azon körülmény, hogy itt van az államnak nagy 50,000 holdas deliblati pusztabirtoka, melynek jövője, jövedelmezősége függ a telepítési ügytől; — a telepítési kérdés már folyamatba tett lebonyolításának sikere pedig, melyben ugy a személyi, mint a tárgyi oknál fogva jogunk van bizni, — ma az egyik legérdekesebb s legfontosabb közgazdasági, sőt politikai háttérű probléma, — melynek szerencsés megoldása óriási területeket ad at a kulturának, új gazdasági s ipari ágakat, új közteherviselési s család fenntartási és propagationalis forrasokat teremti!

A telepítési probléma sikere azonban e vasut nélkül nem is képzelhető s bár az első sorban érdekelt földmívelési miniszter ur eddigi hozzájárulásánál-szerény meggyőződésünk szerint — nélkülözük a nagy feladat aránylagos méltatását: — mindamellett ép azért hisszük, hogy Nagyméltóságod és a korona többi tanácsosai — felvilágosítva e helyzet felől — még indokoltabbnak találadják a hiányzó csekély összegnek Nagyméltóságod által leendő megadását. —

IV.) Jogosultnak tunik fel még kérelmünk annál is inkább, ha figyelembe vétetik, hogy:

1.) Az általunk igényelt 284,500 frt. — az építési tőkének 10% — ában a postai hozzájárulás is bennfoglaltatván — oly segély, a mi sem exorbitansnak, sem szokatlanoknak mondható; mert Nagyméltóságodnak a törvény hozás elé terjesztett kimutatása szerint is az utóbbi években ennél sokkal előbbi években ennél sokkal több, t. i. atlag — az ország valamennyi vic. vasutját véve — nem 10, hanem 12-6—15% állami hozzájárulás adatott más vasutaknak; — sőt más érdekeltégek még ezt is tulhalandó, rendkívüli kedvezményekben részesítették; — nem szerénytelen tehát azon kérésünk, hogy részünkre ezen — az országos

átlagon alul maradó %-nyi segély megadassék! — hiszen magas, a többi vidékeket messze fölmúló adózásunk is indokot képez arra, hogy az állam ezen formában adja annak egy részét vissza nekünk — illetve önnönmagának is — ahhoz, midőn

a) ez által új értékeket termel, új existenciákat teremti;

b) midőn mi egyéb culturalis: iskolai, egyházi, községi, közlekedési és egész administralionalis szükségleteinket minden állami segély nélkül — fejlett nagy-községeinkben magunk fedezzük, institutióinkat magunk tartjuk fenn! —

c) és mert Torontálmegyétől azon segélyt, melyre Nagyméltóságod ismételten utalt, — ez után megnyerni a fenforgó sajnós viszonyok közt semmi reményünk nincs, sem oly nagybirtokosok, kiket még külön bevonni lehetne, — az államkincstár, mint itteni főbirtokoson kívül — nincsenek; szóval a helyi érdekeltég hozzájárulása ki van merítve, — innen több nem, hanem esakis a magas államtól remélhető.

2. És különben is — a mint a hirlapokból is értesültünk — azon, Nagyméltóságod által czéltudatos bátorsággal kezdett felfogást immár a nagymélt. kormány is magáévá tette, mely szerint:

a) az eddigi 300,000 frt. évi törvényhozási segély a vic. vasutaknak fontosságával és expansiv irányával épen nincs arányban, — tehát egy vagy mas formában emelendő és Nagyméltóságod oly helyzetbe hozandó lesz, hogy a minden oldalról emelkedő jogos igényeknek arányosabb és fokozottab mérvben felelhessen meg; s azért is

b) nemcsak a nagymélt. ministertanács szavazott meg — a hirlapi értesítések szerint — az eddiginél sokkal nagyobb összeget — alitól 9 millió frtot jövő évre vasuti czélokra, hanem bizonyosnak vehető az is, hogy a tisztult közvélemény s a törvényhozás bölcsessége — Nagyméltóságod iránti bizalomból is — ezen vagy — ha kell — az igénylendő nagyobb összeget is készséggel bocsátja Nagyméltóságodnak rendelkezésére, s akkor viszont,

c) ha szettekitünk a tervbevett vasutakon, ismét kétségtelennek kell tartanunk azt, hogy azok sorában — a fent kifejtett országos és jogosult helyi érdekeknek fogva a mi rég megérett vasuti tervezetünknek az első közzött kell támogatásban részesülnie, illetve kiépítés alá jutnia.

Kegyelmes Urunk! Komoly meggyőződésünk hangján — vidékünk és az ország érdekei köréből levont érvekkel igyekeztünk Nagyméltóságodat nem meggyőzni, mert erre ismert állaspontjánál fogva szükség nincs, hanem ugyszólván megerősíteni azon felfogásban, hogy vasutunk ügyét az eddigi pangó állapotban tovább hagyni nagy közgazdasági károk nélkül már nem lehet, s miután meggyőződésünk, hogy ez ügyben a hivatolt tényezők: a helyi érdekeltég, községek és törvényhatóságok ugy, mint az engedélyesek részéről a köteleesség határáig — sőt azon túl is — minden elkövetve lett; nem méltóztatik szerénytelennek, vagy indokolatlannak találni azon tiszteletteljes kérésünket, melynek kegyes teljesítését kérni és minden lehető módon szorgalmazni magunk és hazánk iránti köteleességünknek ismerjük és a melylyel a még hátralevő legnagyobb tényezőhöz: Nagyméltóságod személyében az államhoz fordulunk; — szabad legyen tehát még egyszer roviden egybefogva abban terjesztetni elő kérelmünket, hogy a hiányzó és kért segélyt mielőbb — és pedig akár az idei, akár — ha már másképp nem menne — (ez lenne a mi általunk gondolt expediens) a jövő évi költségvetés terhére — ha tan a tényleges folyósításnak kissé későbbre hagyásával is, de elvileg és számszerűleg már most (ugy, hogy az leszamitoltathassék) — kegyesen megadni, a cautio letételére az engedélyeseket felhívni, az ideiglenes építkezési engedélyt kiadni s a vonatkozó törvényjavaslatot megfelelő elintézés alá terjesztetni és ezzel ezen — állampolgári hűségében megingathatlan országrésznek régi vágyat teljesíteni s boldogulásának egyetlen útját megnyitni méltóztatassék.

A kik is legmélyebb tisztelettel maradunk Nagyméltóságodnak kész szolgálai

A versecz-kubini h. é. vasut helyi érdekeltégének Károlyfalvan, mint a vonal közép-pontján 1893. aug. 19-én tartott értekezletéből kiküldött képviselők:

(Következnek az aláírások.)

Napi hírek.

Személyi hír — Seemayer János polgármester a múlt keddtől folytatja 14 napra terjedő szabadságát. Ez idő alatt helyettesse Weifert Károly főjegyző leendő.

Sebestha Károly. Temesvármegye kir. tanfelügyelője a múlt szerdán este városunkba érkezett hogy a közigazgatási bizottság ülésén részt, vegyen magát bemutassa s a felügyelete alatt álló iskolákat megvizsgálja.

Lelkészi beiktatás. Nagyságos és főtiszt. Henny Sebestyén prébost-plébános a mai napon iktatja be Nagy-Zsám község új plébánosát főtiszt. Kadletz Károlyt. Az ünnepélyen városunkból is sokan fognak részt venni.

Vasuti küldöttség. A versecz-kubini helyi érdekű vasut érdekelttségének küldöttsége a múlt szerdán tisztelt Lukács Béla kereskedelmi miniszternél s átadta azon emlékiratot, melyet lapunk más helyén közlünk. A küldöttség vezetője Pálffy Elemér orsz. képviselő kifejtette azon szempontokat, melyeknél fogva a vasut létesítése elodázhatatlan s az államsegély meg nem tagadható. A miniszter válaszában elismerte a felhozott érvek fontosságát s a vasut közérdekű szükségét, de utalt arra, hogy ez a célra szolgáló dotáció ez évre már teljesen ki van merítve. — de igéri, hogy — mihelyt fedezete lesz e vasut segélyzését a legelső köze helyezi, mert ő ezt a maga részéről komolyan akarja s meg is nyugtathatja az érdekeltseket, hogy a vasut biztosan létre fog jönni s ma már az államsegély megadása legfőbb hónapok kérdése lehet. A küldöttség a Miniszterelnökkel is tisztelt, kitől azt kérték az érdekelt, hogy a Mindszent-Debreczen és a Temesvár-Buziási vasut segélyzésére az ideai költségvetésbe felvett de fel nem használt 7700 frt. (mint 154.000 törlesztési összege) engedjék át az érdekeltsegeknek. A miniszterelnök reményt adott arra, hogy a terv így keresztül vihető lesz.

Törvényhatóságunk tegnap szombaton R. Nikolits Sándor főispán ö. Meltósága elnöklése alatt tartott közgyűlésen az adóügyi tanácsnoki állásra Bodry Mihály merenyfalvi körjegyzőt; az árvászeki előadói állásra pedig Matzer Jakab kir. járásbírói aljegyzőt választotta meg. Adótiszt Vláits Péter lett. Imokká megválasztottak: Nikolits Sándor és Wirth János. A Temes-béga vízszabályozási társulatnak megengedte a város, hogy telefon huzalait a város területén vezethesse. Dr. Blumgrund Sámuel gyakorló orvos oklevele kihirdetett.

Főreáliskolánkban a múlt kedden tartott ünnepélyes isteni tisztelettel (veni sancte), — melyet főnök Babinzky József róm. kath. hittanár tartott, s melyen az összes növendékek részt vettek — kezdetet meg az új iskolai év. Szerdán volt az osztályok inaugurálása s Csőtörtőkön megkezdődött a rendes tanítás. Örömmel kell konstatálnunk, hogy a fontos nemzeti misziót teljesítő iskola növendékeinek száma évről évre szaporodik. A nyomt. vallás és közoktatás ügyi Miniszter megegyedte, hogy az első osztályba öt tanuló vétessék fel. Többben is jelentkeztek, különösen a vidékről, — de már azok számára nem volt hely. — A második osztályba a megengedett számban 60 tanuló vétetett fel, a kik később jöttek, külön folyamodvány intéznek a minisztériumhoz, hogy kivételesen engedjék meg itt maradásukat. — a III.-ik osztályba 41; — a IV.-ikbe 30; — az ötödikbe 17; — a VI.-ikba 14; — a VII.-ikbe 8 és a VIII.-ikba 7 növendék vétetett fel. Az eddig beirt tanulók száma **246**. Az új főreáliskola építési munkálatai sejtényen folynak. A vállalkozók ugyancsak erősítik, hogy ha az időjárás félig meddig kedvező lesz — az új épület a tél beköszönte előtt még födél alá kerülhet s a téli hónapokban teljesen kiszáradhat. A főreáliskolai bizottság 8 szegény, de szorgalm s tanulót mentett fel a tandíj (21 frt) fizetés alól. A magyar nyelvterjesztő egyesület 10—15 szegény tanulót látott el ingyen könyvekkel és iskolaszerekkel. Ezen, már az előző években behozott intézkedés a polgárság körében nagy elismerésre talált. A tanulók a kapott könyveket az iskolai év végén vissza szolgáltatják az egyesületnek mely jelenleg több mint 200 frt ára iskolai könyvekkel, — s pár év múlva, midőn könyvtára ingyen gyarapodik, valóságos jótétemény lesz sok szegény tanulót áthat el ingyen iskolakönyvekkel.

Ajándék. Seitz Balint helybeli polgár az árraházi alap javára 2 frt ajándékozott, melyért e helyen is köszönetet szavaztatik.

A versecz-kubini vasut. Torontál megye törvényhatósági bizottsága f. hó 4-én tartott közgyűlésében, tárgyalta a kereskedelemügyi minisztériumnak a versecz-kubini helyi érdekű

vasut létesítése tárgyában kiadott rendeletét. Az ügy állása a következő: Úrményi Bernát, mint engedményes a versecz-kubini vasut építéséhez Torontálmegyétől kilométerenkint 6 ezer forint segélyt kért. A vármegye kétezer forint segélyt helyezett kilátásba azon esetre, ha egy állomást Franzfelddel összekötnek. Miután azonban ily áldozatra a vállalat nem volt hajlandó, Torontál megye megtagadta a segélyt. A kereskedelmi miniszter újból leirt, de a vármegye ismét megtagadta a segélyt, mivel a tervezett vasut nem szolgálja Torontál érdekeit. Sőt ellenkezőleg, írja a „Torontál“ — ha engedne a miniszter felszólításának, nemcsak hogy a tervben levő új torontálmegyei vasutvonalak kiépítése tételné kockára, de még az utakat sem lehetne jó karban tartani, mivel az uti-alap na gyon is igénybe van véve. A kereskedelmi miniszter nevezett rendeletével szemben a törvényhatósági bizottság fentartotta előbbi határozatát.

A délvideki színiszövetkezet által a folyó ügyek vezetésével megbízott „lugosi magyar színigymagolító egyesület“ f. hó 6-án tartott ülésében a pályázó társulatok közül Füredi Károly (Kalocsa) és Dobó Sándor (Esztergom) színigazgatók társulatát jelölte ki választás végett. A szövetkezett városok kiküldöttei az előadásokat kalocsán 13-án, Esztergomban pedig 16-án fogják meg nézni. A szövetkezett városok egyesületei szavazataikat írásban is beküldhetik. Városunkból valószínűleg Dr. Seemayer Károly elnök fog elutazni az előadások megtekintésére.

Községi elemi népoktatási tanintézetünkben a beiratások eredménye a következő: Beiratott a fiú népiskola I. a) oszt. 76; — I. b) 74; I. c) 47; összesen 197. — II. a) 65; II. b) 64; II. c) 46; összesen 175. — III. a) 53; III. b) 47; III. c) 48; összesen 148. — IV. a) 74; IV. b) 72; összesen 146. — V. 67 és VI. oszt. 16. Összesen 749 fiú növendék. — A leány népiskolába I. a) 68; I. b) 69; I. c) 45; összesen 182. — II. a) 68; II. b) 70; II. c) 37; összesen 175. — III. a) 66; III. b) 69; III. c) 50; összesen 185. — IV. a) 86; IV. b) 83; összesen 169. — V. 53. — VI. 6. Tehát összesen 770 leány növendék. — A községi polgári leányiskolába: I. oszt. 56, II. oszt. 50, III. oszt. 23, IV. oszt. 33; összesen 172 növendék. A leányok összes száma tehát 942. — Fiúk és leányok összes száma 749 + 942 = 1691. — A görögkel, szerb iskolától, valamint Mayering Emma k. a. leánynevelő tanintézetéből nem kaptunk adatokat. — Gerő Vilmos magán tanintézetében körülbelül 70 a növendékek száma.

Földrengés. A múlt péntek viradóra éjjel után 1 óra 35 perczkor rövid ideig tartó de heves földrengés éreztünk. A házak reszkettek, s a lakosság ijedten ébredt fel és sietett az ablakokhoz. A földrengés nem volt oly heves, mint a múlt alkalommal, s városunkban nem is tett nagyobb kárt.

Diákmise. Főreáliskolánk ifjúságának magyar miseje ezental minden vasárnap és ünnep napon (aszünnapok kivételével) d. e. — 1/2 12 órakor fog megtartatni.

Magyar nyelvterjesztő egyesületünk könyvtárból hetenként háromszor lehet könyveket kivenni, még pedig csütörtökön, pénteken és vasárnap délelőtt 10 órakor. Könyvtári helyiség a főreáliskola tanári szobája földszint, a kaputól balra.

Táncmulatság. A zichyfalvai magyar társaság október hó 1-én a búcsú alkalmával az ujjonnan épített Rieger-féle vasuti vendéglő nagy termében táncmulatságot rendez, melyre városunk intelligenciája ez uton is meghívatik. Személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona.

Tornakirándulás. A verseczi tornaegyesület ez idei első gyalog gyalog kirándulását a múlt pénteken rendezte, még pedig Kudriczra. hol ez alkalommal búcsú tartatott.

A helybeli bortermelők dalárdája f. hó 16-án fogja megtartani hangversenyt összekötött táncmulatságát a „szőlővenyigéhez“ címzett vendéglőben.

Kincskeresők jártak és kutattak a múlt kedden éjjel a verseczi várbán. Szép „don Jon“-unk tövében több méteress lyukakat furtak. Valóban itt volna az ideje már, hogy az ősrégi rom érdekében történjék valami, mert így teljesen meg fogja örölni az idő vas loga és el fog tűnni. Egy időben a helybeli torna egyesület vette fell programjába, hogy a romot kijavítatja és a torony tetejére messze

látót csináltat. A szép eszme azonban csak terv maradt.

Magán színi előadás. Anyos László magyar recitátor és jellemkomikus, a ki Anyos Pálnak a múlt század jeles poétájának az ivadéka, ma Vasárnap este 8 órakor a városkerti lővőház nagy termében imitációkkal kísért recitációkat, bohózos jellemképeket és mulattató quodlibeteket mutat be a közönségnek. Bementi díj. átlagosan 40 kr. Az élvezetesnek ígérkező előadást melegen ajánljuk t. ez. közönségünk figyelmébe és pártolásába. Anyos előadásairól a fővárosi és vidéki sajtó a legelőnyösebben nyilatkozik. A „Magyar Hírlap“ p. u. így ír: „Anyos előadását intelligens előadói modor, hasonlíthatlanul szép organum, mely rendkívül nagy terfogatu és önmérséklet jellemzik. Anyos előadásai a legmagasabb kritika szempontjából is elismerést érdemelnek.

Nagy-Szent-Miklós. Az eddig két nyelven megjelent „Nagy-Szent-Miklós“ című hetilap most mint tisztán magyar nyelvű újság jelenik meg. Az új lap szerkesztője dr. Jeszenszky Géza, tehetséges fiatal nagyszentmiklósi ügyvéd. Az első szám igen gondosan van összeállítva. Figyelemreméltó cikket közöl az elmúlt Révay-ünnepélyről, pompás tárczát Jurkovichs Aladar, e zsenialis fiatal író tollából, ki jelenleg Szent-Miklóson időzik és élénk hirtovattal kedveskedik. Bizunk benne, hogy a „Nagy-Szent-Niklós“ dicséretére fog válni a tisztességes vidéki zsurnalisztikának.

Jókai alapítvány. Torontálmegye f. hó 5-én tartott rendkívüli közgyűlésen ezerforintos Jókai-alapítványt tett, a melynek kamataival évente egy-egy tanítót jutalmaz meg a magyar nyelv tanításában elért jó eredményért. A megye ezenkívül Jókait jubileumán feliratban fogja üdvözölni. — Az egész megyében kinos feltűnést keltett a módosi főszolgabíró párviadala Broncs mérnökkel. A párviadal okául az ellenfelek régi politikai surlódásai szolgáltak; kimenetele a főszolgabíróra, Lebanovicsra, volt kedvező, a ki hatvánes öreg ur létere a nálánál jóval fiatalabb mérnökön több élet veszélyes sebet ejtet

Beiratások az inasiskolába. A beiratások a helybeli inasiskolába ma délután 2 órakor a községi fiúiskola helyiségén veszik kezdetüket.

A mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló törvény, melyet bortermelőink oly régóta túrelmetlenül sürgettek, végre megalkottatván és ö. Felvétele által szentesítettén az 1893-ik évi XXIII. törvénykezletbe foglaltatott. A törvény, melynek fontosabb intézkedéseit annak idején ismertettük, az annak utolsó szakaszában foglalt rendelkezéshez képest a kihirdetés napjától számíthatóan hó múlva, tehát jövő évi január hó 4-én fog életbe lépni. A végrehajtására vonatkozó terjedelmes utasítás szöveget a végrehajtással megbízott kereskedelemügyi, földmívelésügyi, pénzügyi és belügyi miniszterek már megállapítottak s így rövid idő alatt már e végrehajtási rendelet is meg fog jelenni. Ennek a törvénynek hazai bortermelésünk szempontjából való nagy fontosságát felesleges lenne ezuttal újból hangsúlyoznunk. (—)

A billárdgolyókról. A zöld tekeasztal legbüzbőbb hívei is aligha tudják, hogy azon a tarka elefantsontgolyók, a melyeket kímélet nélkül lökdösnek, folytonosan és minden elhibázott karambolért csunyan legyalaznak, — egyenkint egy-egy ember életébe kerültek. Egy angol lap pontos adatokkal bizonyítja ezt be. Minden elefánt kézrekerítése ugyanis átlagosan tíz ember életébe kerül. Az afrikai puszták bensejében megszerzett agyarakat nagy karaván szállítja a tengerpartra. A hosszú utban a láz és a farsadgú rendesen harmincz embert öl meg. Százötvennél több ember pusztul el a benszülottek támadásai következtében. És a nehéz küzdelmek arán megszerzett minden agyarból csak két tökéletes billárdgolyót faraghatnak ki, mert a fognak csak is, kis része dolgozható fel erre a célra. Ezért kerül egy tökéletes billárdgolyó huszonnégy forintba. Minden játékosnál bizony megérdemelné egy könyvet az a néhai felebarat. a kinek a billárdgolyó megszületése életébe került.

Olajfestmények tisztítása. Poros olajfestményeket a legbiztosabban megtisztíthatjuk, ha azt szappangökérfözetbe mártott igen puha szivacsos lemoszuk. Mivel régi képek vastagon vannak firnásszal bevonva, azért elegendő a régi fényt néhány csepp mákolajjal visszadni, amit a kéz ujai egyikének végével lehető vékonyan a kép felületén szétmázolunk.

Fölös számu asszonyok Egy statisztikai munka jelenleg azt az érdekes összeállítást hozza, hogy Európában 170.818,561 férfi és 174.914,119

asszony van! így tehát 4.095,558 asszonymal több mint férfi. Tizenhat néptörzsnél a nőnem számára nézve felülmulja a férfinemet; legerősebben Portugáliában és Norvégiában van hol 1000 férfura 1091 asszony esik: a leggyengébb arány Belgium és Franciaországban van, hol 1009 férfura 1007 asszony jut. Hat európai államban, úgy mint Olaszországban, Romániában, Bulgáriában, Szerbiában, Görögországban és Boszniában a férfinem van többségben. Olaszországban 995 asszonyra 1000 férfi jut. Bosznia a legszegényebb asszonyokban; itt az arány a következő: 895: 1000.

Gummikitt. 18 sulyrész kaucsuk, 10 sulyrész guttaperga és 6 sulyrész vízahólyag 66 sulyrész szénkénegeben feloldatik. A törési felület piszoktól és portól alaposan letisztítatik és az oldat rétegesen rá lesz kenve.

(Piaczi árak Verseczen). A mult csütörtökön f. hó 7-én a következők voltak a piaci árak: Búza legjobb 6 frt. 70 kr., középszerű 6 frt. 50 kr., Kétszeres legjobb 5 frt. 50 kr., középszerű 5 frt. 40 kr., Rozs legjobb 5 frt. 50 kr., Árpa legjobb 4 frt. 70 kr., középszerű 4 frt. 50 kr., Zab 6 frt. 60 kr., Kukoricza 4 frt. 50 kr., Marhahús 58 kr., Disznóhús kilója 44 kr.

Szerkesztő levelezés.

L.—L.—s. J.—f. Szives érdeklődésért fogadják köszönetünket. A tárcza a jövő héten jönni fog, a mennyiben azonban helyi és személyi vonatkozások és nevek fordulnak elő benne — ki kell kérnünk a beleegyezést. Ha azt nem nyerjük meg akkor a neveket meg kell változtatni. Kívánja eugy is a közlést? Feleletet kérünk!

P—i B—i, M—a N—i. Tornallya. Fogadják mindkettőnk szives üdvözetét. **A—a** a kolera miatt nem fog ez öszön **G—e** menni

Dr. Szivák Imre Budapest. Köszönet a küldöttékért. Az egyiket egész terjedelmében felhasználtuk. A lapot rendszeresen fogja küldeni a kiadóhivatal.

Vasúti menetrend. Fehértemplomról érkeznek: 5.22 reggel, 1.03 délben és 6.11 este, Temesvár felé indul 5.28 reggel, 1.07 délben 6.35 este. Temesvárról érkeznek: 7.43 reggel, 2.08 délben és 10.09 este. Fehértemplom felé indul: 7.53 reggel, 2.12 délben, 10.17 este. Nagybecskerekéről érkeznek: 11.37 délben, 8.47 este. Becskerek felé indul: 5.47 reggel, 2.25 délután. Jaszenováról Oraviczára indul: 8.05 reggel, 3 délután, 10.55 este. Oraviczáról Jaszenova felé indul 3 éj-el 10.25 délelőtt, 3.50 délután.

6684. sz. — 1893.

Hirdetmény.

Az 1886. évi XXI. t. cz. 25. §-a értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy a legtöbb adót fizetők kimutatása az 1894. évi virilisták névjegyzékének összeállítása céljából f. évi szeptember hó 8-tól bezárólag szeptember 15-ig a hivatalos órák alatt a netáni felszólamlások beadhatása végett a városi főjegyzői irodában (3. sz. szoba) közszemlére ki lesz téve.

Verseczen, 1893. évi szeptember hó 4-én.

Seemayer polgármester.

6684. sz. — 1893.

Hirdetmény.

Hivatkozással a mai napon 6684. sz. alatt kibocsátott polgármesteri hirdetményre és az 1886. évi XXI. t. cz. 28. §-ára ezennel közhírré tétetik, hogy az igazoló választmány f. é. szeptember hó 16. napján d. e. 9—11 óráig és d. u. 3—5 óráig a főjegyzői irodában az 1894. évi virilisták névjegyzékének összeállítása és a netáni felszólamlások tárgyalása végett nyilvános ülést fog tartani.

Azok, kik az idézett törvényezikk 26. §-ában említett kedvezményt iganybe venni óhajtják, kö-

telesek ugyanazon t. cz. 27. §-a értelmében a tilések tartama alatt az igazoló választmány elől szóval vagyírásban ebbeli jogosultságukat igazolni. Igazoló választmány Verseczen, 1893. évi szeptember hó 4-én.

Dr. Demetrovits M.
elnök.

Legjobb óvoszer a kolera és egyéb fertőző betegségek ellen!

A nm. m. kir. belügyminiszterium 8378.93. számú körrendeletével ajánlva.

TÖKÉLETES FERTŐTELENTÉS.

Teljesen szagtalan! Önműködő tözegszóró klozettek! Bel- földi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszék-ek mindenféle tetszetős alakban. Árnyékszék berendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, szállodák, iparvállalatok stb. részére.

Fertőtlenítő és szagtalanító tözegpor! Töze- galom! Minden- nemű tözeggyárt- mány nagy raktára.

KÜLÖNLEGESSÉG: em- beri- és városi hulladé- kok, ipari és gazdasági ér- tékesítése. Város tisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése. Műtrágyagyártás. Képes árjegyzékkel, részletes ter- vekkel és költségvetésekkel szivesen szolgál

az igazgatóság.

MAGYAR TÖZEG-ÉS MŰTRÁGYA-IPAR RÉSZÉNY-TÁRSASÁG.
Igazgatóság: BUDAPEST, ZRINYI-UTCA 3.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

38 év óta fennálló s gyorsajtóval s más legújabb rendszerű kisebb sajtóval felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, báli meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek, arany, bronz vagy különféle színű készítésére.

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, mely az Andrassy-sétatár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hirdlapokra, re- gényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.